

ALANOVA VÁLKA

EDICE PRO EMU
SVAZEK 7

CET OUVRAGE A BÉNÉFICIÉ DU SOUTIEN DES PROGRAMMES
D'AIDE À LA PUBLICATION DE CULTURESFRANCE /
MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES ET EUROPÉENNES.

CET OUVRAGE, PUBLIÉ DANS LE CADRE DU
PROGRAMME D'AIDE À LA PUBLICATION F. X. ŠALDA,
BÉNÉFICIE DU SOUTIEN DU MINISTÈRE FRANÇAIS
DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES ET EUROPÉENNES,
DE L'AMBASSADE DE FRANCE EN RÉPUBLIQUE TCHÈQUE
ET DE L'INSTITUT FRANÇAIS DE PRAGUE.

TATO KNIHA VYCHÁZÍ S LASKAVOU POMOCÍ
FRANCOUZSKÉHO MINISTERSTVA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ,
VELVYSLANECTVÍ FRANCOUZSKÉ REPUBLIKY V ČESKÉ REPUBLICE
A FRANCOUZSKÉHO INSTITUTU V PRAZE V RÁMCI
PODPŮRNÉHO PROGRAMU F. X. ŠALDA.

VEŠKERÁ PRÁVA VYHRAZENA

© MEANDER, 2010

© FIRST PUBLISHED BY L'ASSOCIATION, FRANCE, 2008

© EMMANUEL GUIBERT, 2008

ILLUSTRATIONS © EMMANUEL GUIBERT, 2008

TRANSLATION © ALENA JURION, 2010

ISBN 978-80-86283-85-2

EMMANUEL GUIBERT ALANOVA VÁLKA

PODLE VZPOMÍNEK
ALANA INGRAMA COPEA

MEANDER

Honorable Discharge

This is to certify that

ALAN I. COPE, JR. 39299934
Corporal

Headquarters Special Troops, Third U. S. Army

Army of the United States

*is hereby Honorably Discharged from the military
service of the United States of America.*

*This certificate is awarded as a testimonial of Honest
and Faithful Service to this country.*

Given at Bad Tölz, Germany

Date 22nd March 1946

Thomas C. Chamberlain

THOMAS C. CHAMBERLAIN
Lieutenant Colonel, Cavalry
Commanding

24

Octl jsem se zase v Německu, v kasárnách poblíž Regensburgu čili Řezna.

Já byl radista, ale protože radisty už nikdo nepotřeboval, věčně jsem jen hlídkoval. Byla to velká nuda. Zima se blížila.

Bylo po válce a čím dál víc vojáků se vracelo domů. Jednoho dne odjel úředník, kterému jsme říkali „company clerk“. Najednou bylo těžké sehnat lidi s odbornějším vzděláním. Ráno při raportu se nás zeptali:

Umí někdo psát na stroji?

Říkal jsem si: „Hlídkování už mám plné zuby,“ a ozval jsem se:

Já.

Psát jsem snad trochu uměl.

Byla to unavující práce. Vyřizovali jsme samé stěhování. Lidé sem přijížděli ze všech končin nebo se vraceli do Ameriky. Nebralo to lonce. Bušil jsem do stroje od rána do pozdního večera.

Občas jsem ale přece jen mohl vyrazit do města. Ve vojenské jídelně hráli němečtí muzikanti.

Všiml jsem si sourozenců, kteří tam přes poledne hráli na harmoniku a zpívali bavorské písničky, jmenovali se Klementine a Erich. Ji bylo sotva šestnáct, jemu tak osmnáct.

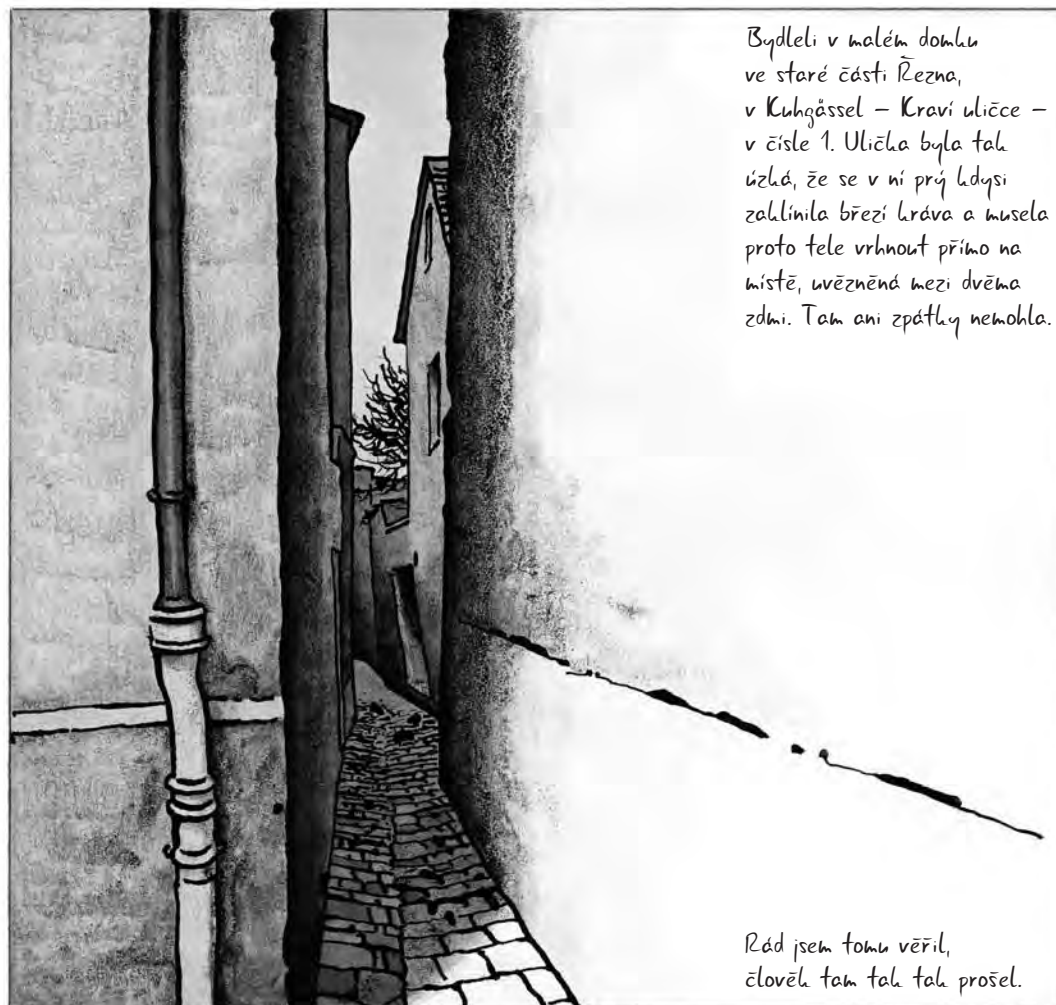

Byli ohromně milí a hráli i zpívali výborně. Trochu jsme se spřátelili, jak to jen v našich rozdílných jazycích šlo.

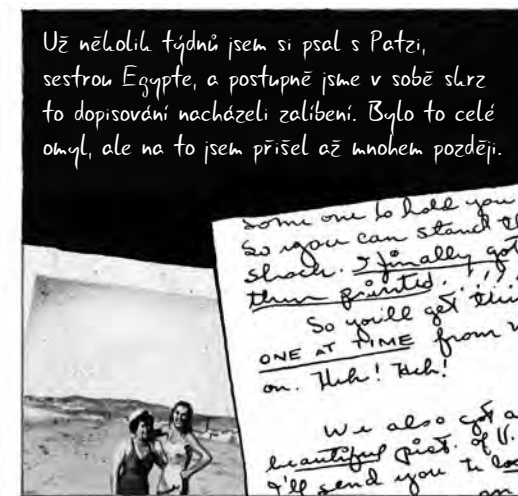

Nakonec mě pozvali, se svolením rodičů, k nim domů.

Bydleli v malém domku ve staré části Řezna, v Kuhgässel – Kraví uličce – v čísle 1. Ulička byla tak úzká, že se v ní prý kdysi zaklínila březí kráva a musela proto tele vrhnout přímo na místo, uvězněná mezi dvěma zdmi. Tam ani zpátky nemohla.

Rád jsem tomu věřil, člověk tam tak tak prošel.

25

12

13

Brzy se setmělo a začalo sněžit.
Kaplan mě navigoval. Dělal jsem, co jsem mohl.

Několikrát se spletl, to jsem pak na úzkých
cestách bez osvětlení musel i s přívěsem couvat.
Dvakrát nebo třikrát jsem málem vrazil do aut,
která se mi připlétla do cesty.

Na přehlednějších úsecích na mě mluvil. Bylo mu
lolem pětáctýřiceti a pocházel ze Středozápadu,
z Kansas City. Měl dost fundamentalistické
myšlení, ale mně to nevadilo. Byl jsem v té době
stejný. Jinak to byl opravdu upřímný člověk.

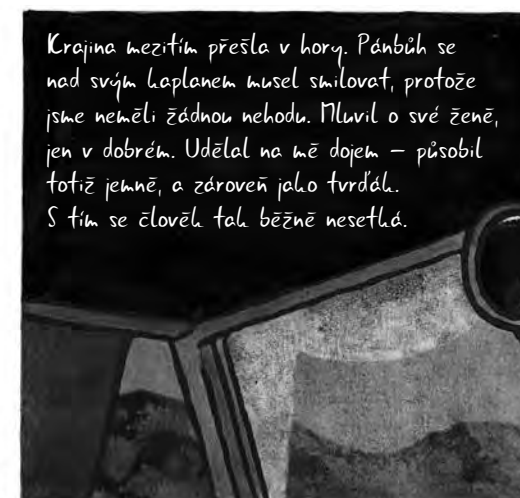
Před pár měsíci jsem byl při osvobození
jednoho koncentračního tábora poblíž
Mnichova. Byli jsme
vůbec první vojáci,
co se tam dostali.

Před branou ležel mrtvý lůň, podle všeho už dost
dlouho. Byl úplně nafouklý, měl obrovské břicho
a lopyta mu jen tak bezvládně trčela do vzduchu.
Když jsme otevřeli bránu, několik vyhladovělých
vězňů, kteří se udrželi na nohou a dokázali chodit,
se na tu hršinu vrhlo a začalo se plnými ústy
krmit jejím masem.

Vyprávěl pořád dál, i když ho to sebralo
a mě nejnal.

Krajina mezitím přešla v hory. Pánbůh se
nad svým kaplanem musel smilovat, protože
jsme neměli žádnou nehodu. Mluvil o své ženě,
jen v dobrém. Udělal na mě dojem – působil
totiž jemně, a zároveň jako tvrdák.
S tím se člověk tak běžně nesetká.

Za úsvitu jsme vjeli do chabě osvětlené vsi.

A jsme tady. Pojedeme rovnou na místo,
kde budeš bydlet.

Tady to je.
Zastav.

Za jedinou noc jsem se
naučil řídit. Byl jsem
se sebou spokojený
a on se mnou taky.

Řeknu nějakému vojákov, aby džíp zavezl na parhoviště. Ty si vezmi věci, jdi se zabydlet a odpočiň si.

Dobře.
Děkuji.

Jezdili jsme po malých vesničkách. Připravoval jsem oltář, hrál jsem na harmonium, vedl jsem sborový zpěv. Nebylo to nic složitého.

Kaplan jako každý správný chlapík ze Středozápadu miloval lov a měl pochopitelně pušku. Jezdili jsme po polích, ulazoval mi cestu a přitom střílel rovnou z džípu.

Ulovenou kořist jsem sbíral já. Vraceli jsme se se spoustou operenců. V neděli se ve vojenské kantýně podávalo bažantí maso. Kaplan ho dával i Němcům, kteří nesměli vlastnit střelné zbraně, a tudíž ani lovit.

Někdy se muselo jet dost daleko, až do Norimberka, do tábora, kde žili vysídlení ze slovanských zemí. Katolickému knězi, kterému se jmenoval Rudi, jsme tam vozili mšeň víno, svíce, bible a tiskoviny v němčině a různých slovanských jazycích.

Cesta bývala nekonečná, a tak jsme na noc zastavovali v Rezně.

Vyprávěl jsem kaplanovi o Rossbauerových. Klementine a Ericha ostatně znal.

To jsou ti dva, co v kantýně hraji na harmoniku?

Ano. A taky zpívají.

Vysad mě u toho hotelu. Přespávají tam důstojníci, když jsou na služební cestě. Ubytování pro vojáky tam ale není žádná sláva, lepší bys měl nocleh u těch svých přátel.

Díky!

Bylo totiž zakázáno udržovat styky s Němci. Já jsem se s nimi ovšem stýkal, jak to šlo, jako ostatně vždy a všude, kam mě život zavedl.

Jediná potíž je v tom, že nesmíš džíp zaparkovat venku ani ho postavit na parkoviště – to bys pak nemohl ven z kasáren.

Na něco už přijdu.

Rossbauerovi mě vítali radostným křikem. Maminka Rossbauerová hned přišla na to, kam s džípem.

Pojď se mnou.

Hned vedle Kuhgässel stál hostel přeměněný na sirotčinec. Sestry, které ho vedly, máma Rossbauerová dobře znala. Nevidáno neslycháno. Jeptišky otevřely bránu dohořán a jako by nic mě nechaly zaparkovat přímo v rajském dvoře.

Noční parkování mě stálo deset litrů benzínu. Sestry ho používaly při vytváření enklav. Pro nás, Američany, to nebyl žádný problém, měli jsme benzinu, co hrdlo ráčilo.

Ráno za úsvitu jsem z kostela zase nenápadně vyjel, vyzvedl jsem v hotelu kaplana a vyrazili jsme směrem na Norimberk. Tohoto systému jsme využili několikrát – fungovalo to výborně.

Do Norimberka se jezdilo často, protože katolický kůrát Rudi sloužil mše všude po kraji. Potřeboval proto velké množství vína i dalšího materiálu.

Jednoho dne jsme ho zastihli opilého. Přiznal se kaplanu Eliottovi, že ve skutečnosti těch mší tolik neodslouží, víno pil sám, a dokonce ho i prodával. Bylo to strašné zklamání. Kaplan mu samozřejmě hrozně vynadal.

Tolik tomu člověku důvěřoval. Mně osobně se Rudi nijak zvlášť nezamlouval. Někteří podvodníci jsou sympatičtí, ale to nebyl jeho případ. Z celé baterie lahví, které jsme mu přivezli, jsme mu nechali jen jednu.

To ti bude stačit na všechny mše, které tě čekají, než zas přijedu!

Díky síti amerických vojenských ltněží nás přijímali všude velmi vstřícně. S nemocničními ošetřovatelkami jsme se dostali například i na zámek Ludvíka II., které byly už celou dobu zavřené, nebo do domu Richarda Strausse v Partenkirchenu.

Při jedné z návštěv Řezna jsem se Rossbauerovým zmínil o zasnežených horách kolem Tegernsee a o tom, že u nás v Kalifornii jsem nikdy nelyžoval a že bych to rád zkusil.

Ale já mám lyže!

Půjčíš mi je?

Lyže na mě byly moc dlouhé, ale Erich prohlásil, že to nevádí. Přidal mi k nim i hůlky.

V Bad Wiessee jsem si dal schůzku s kamarádem, náruživým sportovcem, který vedl oddíl ložkové složený z nemocničního personálu. I on si půjčil lyže a stejně jako já na nich neuměl jezdit.

Nusíme si najít vhodný svah, kde nás nikdo neuvidí, a tam to zkusit.

Jedné jasné noci za úplňku jsme se kolem půlnoci vydali na lopec za vesnicí. Sníh byl pevný a kluzký.

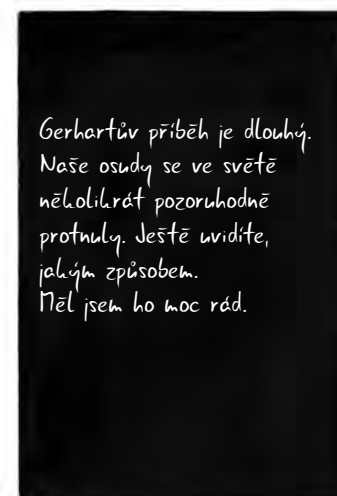
Losovali jsme sirkou o to, kdo pojede první. Kamarád vyhrál a hned se také rozjel.

Vydal jsem se na svých dlouhatánských lyžích v náležitém odstupu za ním. Jakž takž mi to šlo.

27

Nebyl žádný krasavec co do fyzické krásy, vlastně byl dost ošklivý. Ale vyžíval se v lásce a ženy ho velmi milovaly. Měl v Paříži milenku, která byla provdaná za polského malíře. Bydlela v ulici Faubourg Saint-Honoré v číslu 45 a jmenovala se Bettina.

V Paříži zůstal Gerhart deset let. Bylo to snadné žít. Peníze si mohl kdykoli vydělat hraním na klavír. Znal se se spoustou lidí, také s belgickým dramatikem Fernandem Crommelynckem, který napsal „Vellolepého paroháče“, moc dobrou hru. Důvěrně se spolu přátelili.

Po deseti letech si řekl: „Nic nedělám, život mi protéká mezi prsty. Musím jinak,“ a rozjel se do Itálie.

Potloukal se po venkově na severu. Žil gratis, všude, kde to šlo, jen ze hrani. Seznámil se s básníkem Ezrou Poundem a strávil po jeho bohu tři roky. Nebyl to prý zrovna příjemný člověk.

Ve svém 75. Canto de Pisa se Pound o Gerhartovi zmíní. Četl jsem ho ve francouzském překladu:

„Z Phlegethonu! Z Phlegethonu, Gerharte, vynořil ses snad přímo z Phlegethonu? S Buxtehudem a Klagesem v torně, se Sachsovou Ständebuch v zavazadlech – ne jednoho z ptáčí, nýbrž ptactva všeho.“

Ve vydání, které mám já, těchto pár řádků doprovází dvojstránková partitura. Hudbu samozřejmě napsal Gerhart. Udělal jsem si zvětšenou kopii, abych si ji mohl přehrát.

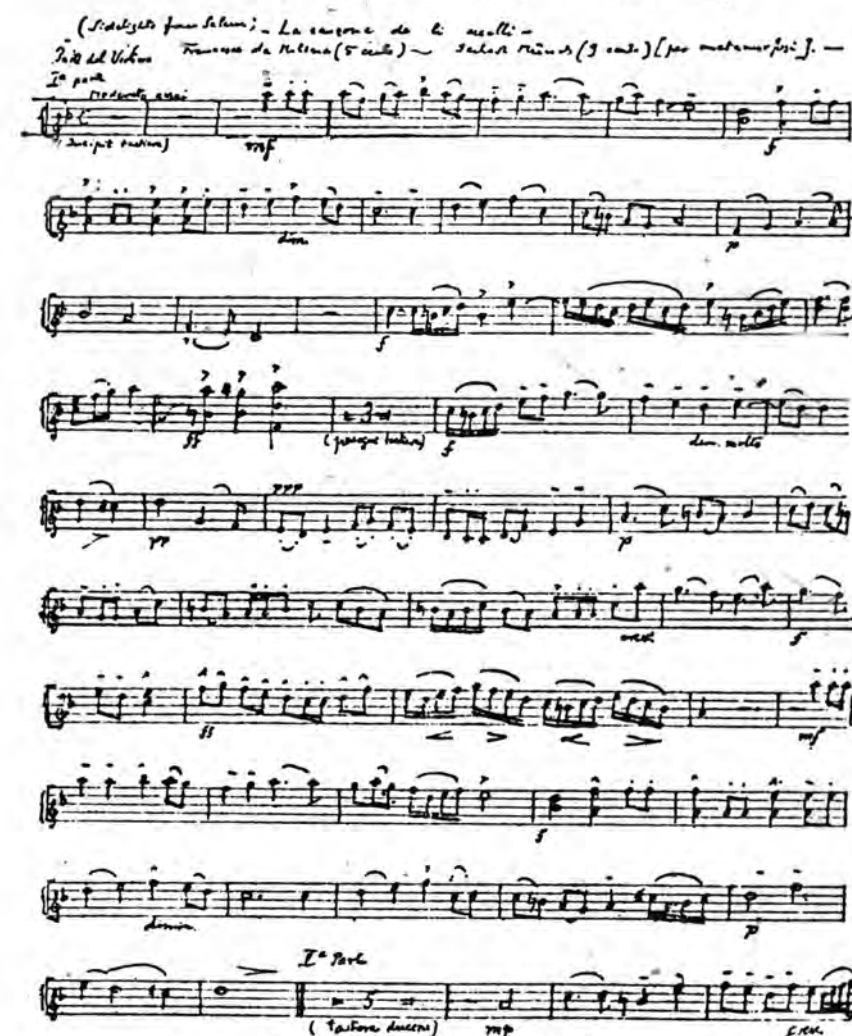
Tady je:

LXXV

out of Phlegethon!
out of Phlegethon,
Gerhart

art thou come forth out of Phlegethon?
with Buxtehude and Klages in your satchel, with the
Ständebuch of Sachs in yr/ luggage
—not of one bird but of many

Báseň se zmiňuje o Ludwigu Klagesovi, autorovi, kterého měl Gerhart rád. Je známý jako zakladatel grafologie, ale víc se snad věnoval filozofii.

Klages napsal, podle Gerharta a Věry, dvě důležité knihy, které se téměř nedají sehnat. Jednu dlouhou a druhou kratší.

Ta první se jmenuje „Von Wesen des Bewusstseins“, což se tuším překládá jako „O podstatě vědomí“.

Věra mi vyprávěla, že si knihu vypůjčila v době, kdy studovala na vídeňské univerzitě. Sama si ji koupit nemohla, ale jelikož se jí zdála tak důležitá, opsala tehdy přes tisíc stránek ručně. I já jsem se po ní sháněl.

Najítel jednoho antikvariátu mi řekl, že mi výtisk obstará u svého syna, který byl knihkupcem v Mnichově, ale nakonec k tomu nedošlo.

Ta druhá, menší kniha se jmenuje „Von kosmogonischen Eros“ čili „O kosmogonickém Erotovi“.

Před lety jsem ji objevil v městské knihovně v La Rochelle, ten výtisk pocházel ze Sorbonny. Měl jsem ho vypůjčený na měsíc. Opsal jsem na stroji, co jsem mohl – ničemu jsem přitom nerozuměl, protože byl psán složitou němčinou – a když už mi nezbýval čas, pořídil jsem z posledních stran alespoň fotokopie.

Dosud jsem ho nepřečetl, ale slibil jsem si, že to jednoho dne udělám.

Ezra Pound napsal slavné básně,
ale ve spoustě věcí se zmýlil.
Za války vyzýval Američany k dezerci.
Jeho život je z hlediska omylu velmi zajímavý.
Mnoho umělců se omylem stalo fašisty.

Richarda Straussa například dali Američané
po válce na nějakou dobu na index. Gerhart
se s ním ve 30. letech setkal a říkal o něm:
„Ten člověk znal jen hudbu, ale když šlo
o politiku, byl by udělal líp, kdyby tu svou
velkou hubu radši zavřel. Ničemu nerozuměl.“

Gerhart, jako tou dobou mnoho jemu podobných lidí, se nakonec ocitl na Capri. Tam poznal Veru.
Její rodina byla jednou z nejbohatších v Bostonu, vlastnila slárny.
Ale Vera, podobně jako Gerhart, byla v nemilosti a neměla ani vinnu.

I když to k nim ani trochu nepasovalo,
rozhodli se, že se vezmou. Přátelé se jim to
snažili rozmluvit.

Je to hloupost. Lidé jako my se přece
neberou. Za tři dny
se rozvedete.

Kdepak. Svatba bude.

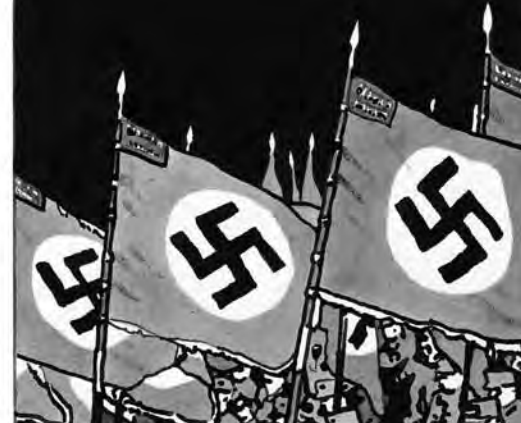
Krátce nato se chtěl Gerhart kvůli nějaké
rodinné záležitosti vrátit do Drážďan.
Nyslel, že se uškrty u kamarádů.

Ty ses úplně zbláznil! Do Německa nesmíš!
Nemáš ponětí, jak to tam teď za Hitlera
chodí! Bude
po vás veta!

Je to jen na dva týdny.
Hned jsme zpátky.

Uvázli v Německu po celou dobu války.

Gerhart musel do armády. Chtěli po něm,
aby hrál na piano nacistickým důstojníkům, ale
odmítl. Byl to člověk, který odmítal kompromisy.
To by raději zemřel. Nikoho takového,
jako byl Gerhart, jsem v životě nepoznal.

Vera byla jako americká občanka vyzvána,
aby se vrátila do Spojených států.
Odmítla.

Zůstanu
s manželem.

Gerharta přidělili ke stavební rotě,
která uprostřed zimy opravovala střechy.
Pro ruce pianisty to bylo velmi zlé.

Vera s velením zápasila tak dlouho,
až je přesvědčila, že zcela absurdně a zbytečně
obětují německého umělce. Zároveň přiměla
Gerharta, aby přistoupil na to, že bude hrát
nikoli pro oficíry, ale pro obyčejné vojáky.

A tak hrál vojákům.
Zachránil si tak ruce a možná i život,
ale nesmírně trápal.
Když jsem ho poznal, trpěl záchvaty
neurastení.

